خبر

گشایش هزار ال.سی در نخستین روز اجرای برجام

● **ایرنا:** رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران از گشایش هزار ال.سی (اعتبار اسنادی) در نخستین روز آغاز اجرای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) خبر داد. محسن جلال‌پور در حاشیه نشست هیأت نمایندگان اتاق ایران در جمع خبرنگاران افزود: از حدود دو ماه پیش، مجموعه سیستم بانکی، بانک مرکزی، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت تمهیداتی را اندیشیدند تا در نخستین روز اجرای برجام، بیش از هزار ال.سی در کشور باز شود که این اتفاق امروز محقق شد.

ادامه از صفحه اول

برنامه ششم غیرعملیاتی و غیراجرائی

...منجر شود در برنامه ششم و به طور کلی در برنامه‌های توسعه‌ای کشور به قدر کفایت به آن عنایت نمی‌شود. بخش فرهنگ، آموزش، درمان، بیمه‌های تأمین اجتماعی و... بخش‌های مهمی از اقتصاد هستند که کیفیت سرمایه انسانی را بالا برده و درواقع هزینه‌کردن برای آنها، برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری در منابع انسانی است. درحال‌حاضر سرمایه، موتور رشد اقتصادی و توسعه‌یافتگی شناسایی شده است. در بررسی انواع سرمایه در ابتدا سرمایه فیزیکی، سرمایه انسانی، سرمایه اجتماعی و سرمایه اخلاقی را داریم. در برنامه برای این موتور رشد و این عامل توسعه‌یافتگی نیازمند توجه اساسی و زیربنایی است.

اتفاق نظری بین برنامه‌ریزان و اقتصاددانان درباره هدف‌ها و سیاست‌های اجرائی برنامه‌های توسعه وجود ندارد. به عبارت دیگر، بعضی توسعه صنعتی را بحران دستیابی به توسعه اقتصادی می‌دانند و ایران را در تقویت ظرفیت و مزیت نسبی برای صنعتی‌شدن، ناتوان می‌دانند و معتقدند کشور ما در رتبه‌بندی جهانی و در حرکت به سمت رشد اقتصادی باید از محور صنعتی‌شدن به سایر محورهای توسعه متوسل شود، اما بعضی دیگر از اقتصاددانان و برنامه‌ریزان، توسعه کشاورزی را محور توسعه برای اقتصاد ایران شناسایی می‌کنند؛ درحالی‌که کشور در امر کشاورزی در رده کشورهای خشک جهان است و در تولید برخی اقلام کشاورزی، مانند گندم، صیانت از منابع آب و سفره‌های زیرزمینی نیست. برخی دیگر از اقتصاددانان نیز در پیش گرفتن استراتژی جانشینی واردات را توصیه می‌کنند که این موضوع نیز اگرچه در برخی کشورهای توسعه‌یافته از عوامل رشد اقتصادی بوده است، اما برای اقتصاد ایران در همه زمینه‌ها نمی‌توان واردات را جایگزین کرد، بلکه بهتر است بر مبنای تحلیل هزینه و فایده این مهم را پیش برد.

عده‌ای دیگر استراتژی تشویق صادرات را در مقابل توجه به کشاورزی توصیه می‌کنند.

به هر تقدیر، در شرایط کنونی اقتصاد کشور که در رکود اقتصادی و تعمیق آن در برخی بخش‌ها از قبیل مسکن، تولید و اشتغال هستیم و از نظر سیاسی تحولات منطقه در پیش‌رو است، تدوین برنامه و اخذ راهکارها، اهداف و استراتژی‌ها، با هجمه زیادی از نااطمینانی‌ها روبه‌رو است. یکی از ابزارهای اطمینان‌بخشی، صندوق توسعه ملی است اما درصورتی‌که قیمت نفت به زیر ۳۰ دلار سقوط کند، چنین ابزارهایی نیز از کار می‌افتند، بنابراین برنامه محکوم به شکست می‌شود. در دیدگاه‌های تئوریک حاکم بر اقتصاد که ازجمله می‌توان به نهادگرایان مدرن مانند عجم اقلو و رابینسون اشاره کرد، عامل حاکمیت کشورهای پیشرفته بر سرنوشت کشورهای عقب‌مانده و درحال‌توسعه، علت اصلی شکست جوامع در برنامه‌های توسعه و تداوم و استمرار توسعه‌نیافتگی کشورها عنوان می‌شود. این دیدگاه که به‌نظر می‌رسد ناکامی برنامه‌ریزی اقتصادی در ایران را به دخالت نیروهای خارجی نسبت می‌دهد این تلاش‌ها را غیراصیل و درنتیجه عملکرد اقتصادهای بزرگ و مسلط بر منطقه و ازجمله قدرت‌های اقتصادی بزرگ عنوان می‌کند. این نظریه در اقتصاد، به نظریه وابستگی شهرت پیدا کرده است.

دیدگاه دیگر، تحولات اقتصادی ایران و کشورهای تازه‌صنعتی‌شده جنوب شرق آسیا مانند کره‌جنوبی را با هم مقایسه می‌کند و رشد جهشی کشورهای فوق را در چارچوب یک تحلیل اقتصادی محض به عواملی مانند انتخاب استراتژی تشویق صادرات و در مقابل، ناکامی برنامه‌های توسعه در ایران را به خطاهای سیاسی، مانند انتخاب استراتژی درون‌گرای جانشینی واردات نسبت می‌دهد.

درنهایت باید گفت براساس دیدگاه‌های رشد درون‌زای جدید، علت‌های توسعه‌نیافتگی در کشورهایی مانند ایران درون‌زاست و با نگاهی به برنامه ششم و کلی‌بودن برنامه‌ها و راهکارهای آن، می‌توان به غیرقابل اجرابودن و غیرعملیاتی‌بودن آن پی برد.

بازار مشتقه ارز مشوقی برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی

حامد سلطانی‌نژاد
مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران

سرانجام در ساعات ابتدایی صبح یکشنبه، اجرای برجام آغاز و تحریم‌ها علیه ایران پس از سال‌ها لغو شد. در این بین بسیاری از فعالان اقتصادی در تکاپو هستند تا از شرایط جدید، نهایت بهره را ببرند و مسلما با حذف محدودیت‌ها و فشارهای ناشی از تحریم، به‌زودی شاهد تحولی مثبت و پوست‌اندازی اقتصادی خواهیم بود. اما موضوعی که باید به آن توجه کرد این است که با فروریختن دیوار تحریم‌ها، درواقع چهره واقعی و زیرساخت‌های فعلی اقتصاد نمایان می‌شود و اینجاست که می‌توانیم با درک بهتر، فاصله مؤلفه‌های اقتصادی با استانداردهای بین‌المللی را بسنجیم. با وجود این، امروز هر دو طرف یعنی فعالان داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی در تدارک توسعه تجارت با یکدیگر هستند و بر اساس تجربیات جهانی، یکی از مؤلفه‌هایی که اقتصاد ایران برای توسعه‌یافتگی باید مدنظر قرار دهد، توسعه بازارهای مالی است. در همه دنیا اندازه بازارهای مالی یکی از نشانه‌های توسعه‌یافتگی به شمار می‌رود؛ به‌طوری‌که حتی در تئوری‌های اقتصادی، بین توسعه‌یافتگی کشورها و توسعه‌یافتگی بازارهای مالی، رابطه مستقیمی وجود دارد. همچنین تجربیات و آمارها به‌وضوح نشان می‌دهند در کشورهایی که بازارهای مالی توسعه‌یافته دارند، منابع بهتر تجهیز و تخصیص داده می‌شوند. به این ترتیب امروز که سرمایه‌گذاران خارجی بیش از هر زمان دیگری به فکر ورود به بازارهای ایران هستند، باید بتوانیم بر اساس استانداردهای بین‌المللی، بازارهایی را برای پوشش ریسک فعالیت‌های آنها طراحی و معرفی کنیم که یکی از این ابزارها می‌تواند راه‌اندازی «بازار مشتقه ارز» باشد. طبق بررسی‌های انجام‌شده، وجود بازار پوشش نوسانات نرخ ارز، یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه در کشورها به شمار می‌رود که با توجه به تصویب شورای عالی بورس با کلیات راه‌اندازی این بازار، زمان ایجاد بازار مشتقه ارز که امکان هم‌افزایی برای سایر بخش‌های مالی، همچنین تجهیز منابع را فراهم می‌کند، فرا رسیده است. نگاهی به تجربه کره‌جنوبی در راه‌اندازی بازار مشتقه ارزی نشان می‌دهد این کشور از همین مسیر توانسته بازار اوراق قرضه خود را به دنیا معرفی و منابع خارجی عظیمی را جذب کند. این کشور امروز به یک الگو در جذب منابع خارجی از طریق بازارهای مالی تبدیل شده که دلیل اصلی آن راه‌اندازی بازار مشتقات ارزی در سال‌های گذشته است؛ البته این اتفاق در برزیل نیز با وجود داشتن اقتصاد تک‌محصولی مصداق پیدا می‌کند. همچنین باید توجه کرد به طور طبیعی سرمایه‌گذاران خارجی توجه ویژه‌ای به ساختارهای مالی کشورها دارند و به دنبال ساختاری قابل‌اتکا و بین‌المللی برای هدایت سرمایه‌هایشان می‌گردند؛ به نحوی که ساختارهای بومی و غیرشفاف ما برای آنها جذاب نخواهد بود؛ پس باید بازاری مطابق با الگوهای بین‌المللی داشته باشیم تا اطمینان و حس امنیت سرمایه‌گذاران خارجی را کسب کنیم. دست آخر اینکه با کنارهم‌گذاشتن شرایط داخلی کشورمان ازجمله کاهش درآمدهای نفتی، کسری بودجه دولت و چشم‌انداز تحقق رشد هشت‌درصدی اقتصاد در برنامه ششم توسعه، نیاز به منابع خارجی بیش از هر زمانی احساس می‌شود که با همه این تفاسیر، لزوم و اهمیت راه‌اندازی بازار مشتقه ارز برای پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز به‌عنوان یکی از مشوق‌ها و ابزارهای قابل‌اعتماد سرمایه‌گذاران خارجی برای ورود به کشورمان تلقی می‌شود.

منبع: ایسنا

رئیس سابق اتاق بازرگانی تهران با اشاره به اثرات لغو تحریم‌ها عنوان کرد

پایان تجارت چمدانی دلار

احمد میرخدائی: آخرالامر، هفت قطع‌نامه تحریمی علیه ایران، که در ۹ سال گذشته تصویب شده بود و همچنین تحریم‌های مالی و اقتصادی چندجانبه مربوط به برنامه هسته‌ای کشورمان، لغو شد. شکی نیست که تحریم‌های ظالمانه، بر شاخص‌های اصلی اقتصاد کشور تأثیر منفی داشته است و حوزه‌های نقل‌وانتقال پول و حمل‌ونقل کالا، ازجمله حوزه‌هایی است که بالاترین تأثیرپذیری را از محدودیت‌های تحریم داشتند. نیازی نیست اقتصاددان باشیم تا درک کنیم که بدون امکان انتقال پول ازطریق شبکه بانکی به خارج از کشور، تجارت دچار مشکل می‌شود و بدون اجازه ورود کشتی‌های خارجی به بنادر ایرانی، هزینه حمل به‌مراتب افزایش می‌یابد. در طول سالیان تحریم به هر نحوی تلاش شد تحریم‌ها دور زده شود، که البته این مسئله جدای از بالابردن هزینه مبادلات، پای دلالان و واسطه‌ها را نیز به تجارت خارجی ایران باز کرد که به رانت و فساد گسترده‌ای انجامید. به گفته یحیی آل‌اسحاق، رئیس سابق اتاق بازرگانی تهران، با واردات از مسیر غیررسمی حدود ۱۰ تا ۳۰ درصد به هزینه‌ها افزوده می‌شد، ضمن اینکه ممکن بود کیفیت کالا هم افت کند. با تحریم سوئیفت، صرافی‌هایی در امارات بودند که به‌عنوان یکی از پایگاه‌های نقل‌وانتقال غیررسمی پول ایران عمل می‌کردند و در این فرایند، چیزی حدود پنج تا ۱۰ درصد از پول انتقالی، به‌عنوان درآمد و کارمزد این نقل‌وانتقال‌ها به جیب دلالان و واسطه‌های اماراتی می‌رفت که حالا، با لغو تحریم‌های بانکی، دیگر این سود نخواهد بود و از این بابت ضرر می‌کنند.

عکس: امیر جدیدی، شرق

اجرای برجام و لغو تحریم‌ها تصویب شد؛ با توجه به اینکه قرار است محدودیت‌های زیادی از دوش اقتصاد ایران برداشته شود، به‌نظر شما تأثیر این مسئله بر شاخص‌های اصلی اقتصاد کشور چیست؟

اینکه تحریم‌های ظالمانه علیه ایران، در اقتصاد نقش داشته، قابل نفی نیست. قطعا این تحریم‌ها و محدودیت‌های ناشی از آن روی شاخص‌های اصلی اقتصاد ما اثر داشته است. در حوزه بانکی، پتروشیمی، تعاملات بین‌المللی، نفت، تأمین قطعات، تولید، مواد اولیه و بسیاری دیگر از حوزه‌ها اثر داشته است اما در اظهارنظرها پیرامون اینکه این اثرگذاری چقدر بوده است، شاهد افراط و تفریط هستیم. برخی می‌گفتند هیچ اثری ندارد و تحریم‌ها کاغذپاره‌ای بیش نیست که کاملا حرف نادرستی بود. برخی هم فکر می‌کنند کل زندگی ما به این برجام و لغو تحریم وصل شده که این هم افراطی است. واقعیت این است که بقا یا لغو تحریم‌ها چیزی حدود ۳۰ درصد بر اقتصاد کشور اثر دارد؛ یعنی ۷۰ درصد از وزن اصلی مسائل اقتصادی، به تدابیر، اقتضائات، سیاست‌ها و برنامه‌های داخلی مربوط می‌شود و حالا کف تأثیرگذاری برطرف‌شدن تحریم‌ها بر شاخص‌های مختلف اقتصاد، ۳۰درصد است.

تاکنون نارسایی و کاستی‌های زیادی به تحریم‌ها ربط داده شده است، به نظر شما چه بخش‌هایی از اقتصاد کشور از رفع تحریم‌ها اثرپذیری بیشتری دارند و مشکلات آن حل می‌شود؟

صادرات و واردات ما بخش اصلی تأثیرپذیر از تحریم‌ها بود؛ ما محدودیت‌هایی در واردات مواد اولیه، قطعات یدکی، دستیابی به دانش فنی و تأمین کالاهای واسطه‌ای دست اول داشتیم. وضعیت در دوران تحریم به‌گونه‌ای بود که ما مجبور بودیم هرچه در این حوزه‌ها لازم داشتیم، به دلیل عدم دسترسی به فروشنده دست اول، از واسطه‌های دست‌چندم بگیریم. علاوه بر این مجبور شدیم برای برخی از تکنولوژی‌ها جایگزین پیدا کنیم. مثلا یک تکنولوژی آلمانی را مجبور بودیم با نوع چینی آن جایگزین کنیم. متأسفانه نوع رفتار تحریم‌گران حتی در حوزه‌های پزشکی و دارویی، که علی‌القاعده نباید تحریم می‌شد، به‌گونه‌ای بود که از تجهیزات پزشکی گرفته تا لوازم آزمایشگاهی، دستگاه‌های مربوط به سی‌تی‌اسکن و حتی داروها، که با جان مردم بستگی داشت، را مجبور بودیم از کوره‌راه‌ها و از طریق واسطه‌ها تهیه کنیم. اینها هزینه هم داشت؛ وقتی می‌خواستیم واردات را از مسیر غیررسمی انجام دهیم حدود ۱۰ تا ۳۰ درصد به هزینه‌ها افزوده می‌شد؛ ضمن اینکه ممکن بود کیفیت کالا هم پایین‌تر باشد و دچار آفت و مسائل سوء هم شود. حالا با رفع تحریم‌ها این مسائل حل می‌شود.

تحریم‌ها و محدودیت‌های وضع‌شده علیه کشور، چه مشکلاتی در حوزه صادرات ایجاد کرده بود و حالا انتظار دارید وضعیت چگونه شود؟

با تحریم‌ها، برای صادرات عمده ما مانند محصولات پتروشیمی و نفت محدودیت ایجاد کرده بودند. حتی محصولات سنتی مانند پسته و فرش هم برای ورود به برخی از کشورها، به‌خصوص آمریکا، ممنوعیت جدی داشت و در برخی دیگر از کشورها نیز با اعمال تعرفه و استاندارد، مانع صادرات آن می‌شدند. همه این مسائل در حوزه مبادلات بین‌المللی، جدای از بحث محدودیت در بحث نقل‌وانتقال پول است که مشکلات زیادی ایجاد کرده بود؛ هر حرکتی در اقتصاد به شبکه نقل‌وانتقال پول مرتبط می‌شود، یعنی نقل‌وانتقال پول، نخ تسبیح معاملات است. با تحریم سوئیفت، این نخ را پاره کردند و ما مجبور بودیم از طریق دلال و واسطه و تجارت چمدانی، که همگی آفت دارند، کارها را انجام بدهیم. محدودیت‌ها به همین‌جا ختم نمی‌شود؛ در حوزه تولیدات نیازمند فناوری و تکنولوژی نیز تحت عناوین دوکاربردبودن فناوری و تکنولوژی، مشکلات جدی داشتیم ضمن اینکه در تأمین برخی قطعات حساس هم با مشکلات جدی روبه‌رو بودیم که مستقیما به ضعف تولید منجر شد. محدودیت‌های حمل‌ونقل و کشتی‌رانی، بیمه، محروم‌شدن از برخی همکاری‌ها، مطالعات و تحقیقات بین‌المللی و عدم امکان حضور در پیمان‌های منطقه‌ای و مسائلی از این دست نیز داشتیم که حالا با لغو تحریم‌ها، مقداری تعدیل می‌شوند؛ در دوران تحریم، مجبور بودیم کالا را به بندر جبل‌علی دوبی ببریم و تخلیه و دوباره بارگیری کنیم اما حالا این اجبار از بین می‌رود.

گفتید در زمان تحریم‌ها مجبور بودیم کالا را به امارات ببریم و بعد از تخلیه و بارگیری مجدد، به ایران بفرستیم. پس از لغو تحریم‌ها، چه بر سر این فرایند و شریک تجاری ما می‌آید؟

بحث در مورد امارات فرق می‌کند. متأسفانه با وجود اینکه در برخی از سال‌ها ۱۵، ۱۶ میلیارد دلار با امارات تعامل اقتصادی داشتیم متأسفانه گاهی سر بزنگاه، مثل مسئله اخیر عربستان، بازی درآورده است. واقعیت این است که ما باید در رابطه با امارات تجدیدنظر جدی کنیم؛ به‌گونه‌ای که زندگی ما کلا به این مبحث وصل نشود. گرچه در بسیاری از موارد، هم ما از این رابطه استفاده کرده‌ایم و هم آنها بهره برده‌اند. ما برای امارات بازار بزرگی با دسترسی به بازار ۳۰۰، ۴۰۰میلیونی اطراف هستیم، ازاین‌رو مسئله امارات را باید به گونه دیگری مدنظر قرار دهیم. گرچه نمی‌خواهیم تعاملات را به‌هم بزنیم اما باید حواسمان باشد که با این اتفاقات و پس از لغو تحریم‌ها، فکر نکنیم که هیچ اتفاقی نیفتاده است و دوباره همین روند فعلی را از نو ادامه دهیم. اینها هر لحظه ممکن است بازی دیگری پیاده کنند و ما باید آمادگی روبه‌روشدن با آن را داشته باشیم، اما باید به شکل منطقی، تعامل هم داشته باشیم.

لغو تحریم‌ها می‌تواند حجم تعاملات ما را با امارات تغییر دهد؟

بله، از این پس روابط بانکی ما را نظام بانکی جهانی و سوئیفت هماهنگ می‌کنند و علی‌القاعده نقل‌وانتقال پول باید آزاد شود. در این شرایط اماراتی‌ها منافع بزرگی را از دست می‌دهند. صرافی‌هایی در امارات بودند که به‌عنوان یکی از پایگاه‌های نقل‌وانتقال غیررسمی پول ایران عمل می‌کردند. در این فرایند چیزی حدود پنج تا ۱۰ درصد از پول انتقالی به‌عنوان درآمد و کارمزد این نقل و انتقال‌ها به جیب دلالان و واسطه‌های اماراتی می‌رفت. حالا دیگر این سود نخواهد بود و از این بابت ضرر می‌کنند. شاید مقاومت هم بکنند اما به هر حال وقتی محدودیت‌ها برداشته شد، دلیلی ندارد ما دوباره از راه‌های غیررسمی وارد تجارت شویم. دلال‌ها و واسطه‌ها از این بابت ضرر می‌کنند اما دیگر نگرانی و ترس و تهدیداتی که در حوزه نقل و انتقال پول و کالا از مسیر امارات وجود داشت، برداشته می‌شود. به عبارتی، روند عادی مبادلات آغاز می‌شود و حالت غیرعادی به پایان می‌رسد. درباره حمل‌ونقل هم همین‌طور است. دیگر لازم نیست بار به دوبی برود و با یک تخلیه و بارگیری دوباره به ایران برسد. کسانی که در آن سیستم واسطه‌گری بودند، متضرر خواهند شد. اساسا یکی از مسائلی که باعث شد تحریم‌ها سخت‌تر شوند و فرایند حذف آنها هم به‌طول بینجامد، وجود ذی‌نفعان ریز و درشتی بود که در معاملات، اعم از نفتی و تجاری، حضور داشتند. سابقا ما مجبور بودیم در معاملات نفتی، به صورت غیرعادی نفت را تک‌محموله‌ای و از راه‌های غیررسمی معامله کنیم. حالا همه اینها برچیده می‌شود.

ما یک نیاز ذخیره‌شده ۱۰- ۱۲ساله در حوزه‌های مختلف داریم که بازار شیرینی برای خارجی‌ها ایجاد می‌کند. این بازار شیرین یک هجمه بزرگ خواهد دید و اگر این هجمه کنترل نشود تولیدات ما که با قیمت تمام‌شده بالا و کیفیت پایین تولید می‌شوند هرگز با کالای خارجی توان رقابت نخواهند داشت و آسیب بزرگی می‌خورند

ذی‌نفعان چه کسانی هستند؟

کسانی اعم از تاجر و دلال که در مدت تحریم‌ها در این سیستم بودند و از فضاهای مختلف، از بانک و صراف تا حمل‌ونقل فعالیت می‌کردند.

با لغو تحریم‌ها، این ذی‌نفعان کنار می‌روند یا دوباره راهکاری برای رخنه مجدد در سیستم پیدا می‌کنند؟

این مسئله به نوع روابط ما با نظام‌های رسمی بستگی دارد. اگر ما رسمی کار کنیم و پایبند اصول قانونمند باشیم، دیگر امثال ب. ز کمتر فرصت پیدا می‌کنند به اینجا برسند. در محیط نظام‌مند و قانونی، فعالان اقتصادی رده‌بالا تا تاجر کوچکی که مثلا پارچه وارد می‌کند، مهلت خطا پیدا نمی‌کنند.

آیا پس از لغو تحریم‌ها، باز هم ما به بانکداری امارات و امکانات حمل‌ونقلی این کشور نیازی داریم؟

باز هم نیاز داریم. تعاملات بانکی ما با امارات است که در این مدت به صورت غیررسمی انجام می‌شد اما بعد از لغو تحریم‌ها، صرافی‌ها حذف می‌شوند.

از حجم ۱۵- ۱۶میلیاردی تجارت ما با امارات چه میزان کاسته می‌شود و آیا با فراهم‌شدن زمینه حمل‌ونقل مستقیم به بنادر ایران، باز هم از ظرفیت امارات استفاده خواهیم کرد؟

بارگیری با بحث تعاملات فرق می‌کند. ممکن است کالا از مبدأ اصلی بارگیری شود و مستقیم به ایران بیاید اما مرکز تعاملات امارات باشد. یعنی ما از حضور دفاتر شرکت‌های تجاری و زیرساخت‌های دوبی برای تجارت خارجی خود استفاده می‌کنیم. روابط ما و امارات مربوط به ۱۰ و ۲۰ سال نیست. تعامل و روابط تجاری ما در برخی از حوزه‌ها بیش از صد سال قدمت دارد. یعنی نوع شبکه ارتباطی ما تاریخی، پایدار و باسابقه است.

مسئله دیگری که بارها درباره آن بحث شده، بازشدن دروازه‌های ایران به سوی واردات است، به نظر شما آیا در شرایط فعلی، اقتصاد ما آمادگی وضعیتی که با لغو تحریم‌ها ایجاد می‌شود را دارد؟

با لغو تحریم‌ها حتما امور اقتصادی تسهیل می‌شود و در این حالت، با توجه به وضعیت اقتصادی فعلی دنیا، رکودی که وجود دارد، وضعیت نامناسب بورس‌های جهان و شرایط بازار جهانی، خطری که وجود دارد این است که همه به دنبال یک بازار مطمئن می‌گردند تا بتوانند قسمتی از مشکلات آنها را حل کنند. بازار ۸۰میلیونی در داخل ایران و بازار ۳۰۰-۴۰۰میلیونی اطراف، به احتمال قوی هجمه زیادی را شاهد خواهد بود. از چین تا کشورهای اروپایی، کالا روی دستشان مانده و دنبال بازار می‌گردند. ما هم یک نیاز ذخیره‌شده ۱۰- ۱۲ساله در حوزه‌های مختلف، اعم از مواد اولیه، قطعات، ماشین‌آلات و حتی نیازهای مردمی داریم که بازار شیرینی برای خارجی‌ها ایجاد می‌کند. این بازار شیرین یک هجمه بزرگ خواهد دید و اگر این هجمه کنترل نشود، تولیدات ما که پس از چشیدن ضربات تحریم، با قیمت تمام‌شده بالا و کیفیت پایین تولید می‌شوند، هرگز با کالای خارجی دارای کیفیت بهتر و قیمت کمتر توان رقابت نخواهند داشت و آسیب بزرگی می‌خورند. ضمن اینکه می‌خواهیم با دنیا تعامل کنیم، استراتژی ما باید واردات برای تولید در جهت صادرات باشد تا همین تولید مختصری که نفس می‌کشد، ضربه نخورد و نابود نشود.

اشاره کردید که در دوران تحریم مجبور بودیم تکنولوژی را تغییرجهت بدهیم و مثلا آن را با تکنولوژی چینی جایگزین کنیم، چه بلایی بر سر این رابطه می‌آید؟

ما در سایه ظلم تحریم‌ها، به‌اجبار قسمتی از توسعه سرمایه‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کشور را با تکنولوژی کشورهای چین و هند ساماندهی کردیم. البته این‌طور نیست که هرچه چینی و هندی است، بد باشد. در چین هم کالاهایی با برندهای اصلی و طبق استانداردهای اروپا تولید و به این کشورها صادر می‌شود. در پساتحریم در مجموع باید ببینیم کدام یک به‌نفع ماست، از یک طرف شرایط رقابتی چین را داریم، از یک‌سو کیفیت کشورهای دیگر را؛ باید از شرایط موجود و رقابتی که ایجاد می‌شود، استفاده بهینه کنیم. مشکل ما در رابطه با چین این است که واردکنندگان ما، کالاهای خوب چین را وارد نکرده‌اند. معمولا واردکنندگان به دلیل قیمت پایین‌تر راغب هستند جنس بی‌کیفیت سفارش دهند و وارد کنند. همان کاری که حالا برخی از واردکنندگان بی‌مبالات عراقی انجام می‌دهند و کالاهای بی‌کیفیت سفارش می‌دهند و با برند ایرانی به عراق می‌برند تا بازار و نام ایران را هم خراب کنند.

اگر به رغبت واردکننده باشد که احتمالا بعد از لغو تحریم‌ها هم واردات کالاهای بی‌کیفیت ادامه پیدا می‌کند.

ممکن است، اما تولیدکنندگان، مردم و عموم مصرف‌کنندگان باید حواسشان جمع باشد. در عین حال سیاست‌گذاران، استاندارد، گمرک، مرکز توسعه صادرات و دیگر مراجع هم باید مراقبت‌های جدی داشته باشند تا گرفتار اجناس بنجل نشویم. زمانی تحریم‌ها بهانه خوبی برای گران‌فروشی اجناس بنجل بود، مردم باید این را در فکر خودشان بگنجانند که حقشان است از کالای خوب و باکیفیت استفاده کنند؛ هر چیزی خریدار نداشته باشد، به بازار هم وارد نمی‌شود.

با آمدن تکنولوژی رقبای غربی، آیا ضرری متوجه هند و چین می‌شود؟

اگر خودشان را با شرایط جدید تطبیق بدهند، نه. باید خودشان را تطبیق بدهند؛ شرایط دوران تحریم اقتضائاتی داشت و بعد از تحریم اقتضائات دیگری دارد.

این اقتضائات پساتحریم که می‌گویید و اتفاقاتی که قرار است با لغو تحریم‌ها بیفتد، گذراست یا ماندگار؟

این به سیاست‌های کلی برمی‌گردد. دیگر پرونده ما به‌عنوان مسئله هسته‌ای بسته می‌شود اما از این سو در برنامه‌های جدیدی که غرب و آمریکا دوباره عملیاتی می‌کنند، دوباره ممکن است با اسم دیگری حرکت از نو شود؛ با اسم حقوق بشر، تروریسم یا هر چیز دیگری. اگر اراده طرفین همین باشد که نشان می‌دهند، وضعیت ادامه‌دار خواهد بود البته در داخل نیز تلاش‌های بسیاری لازم است تا زمینه آن‌گونه فراهم شود که سند چشم‌انداز ۲۰ساله مقرر کرده است.

خبر

افزایش ۵۰۰هزار بشکه‌ای صادرات نفت خام ایران از دیروز کلید خورد

● **ایرنا:** وزارت نفت با دستور به شرکت‌ها برای افزایش تولید و آماده‌باش پایانه‌های نفتی، طرح افزایش ۵۰۰هزار بشکه‌ای صادرات نفت خام را از دیروز کلید زد. در دوران تحریم، هرگونه افزایش رسمی صادرات نفت ایران که از سقف یک‌میلیون بشکه در روز فراتر می‌رفت، با محدودیت مواجه و تهران ناچار بود فقط به کشورهای چین، هند، ترکیه، ژاپن و کره‌جنوبی صادر کند. اما پس از اجرائی‌شدن برجام، همه محدودیت‌های مربوط به افزایش صادرات نفت خام کشورمان لغو شده و مقام‌های وزارت نفت تأکید کرده‌اند ایران قصد دارد پس از لغو تحریم‌ها، جایگاه سابق خود در اوپک و بازار نفت را بازپس گرفته و صادرات نفت را از یک‌میلیون بشکه کنونی به دومیلیون بشکه افزایش دهد.

تولید ناخالص داخلی ایران پس از تحریم ۵ درصد رشد می‌کند

● **ایرنا:** تارنمای انگلیسی بی‌بی‌سی نوشت: تولید ناخالص داخلی (GDP) ایران پس از رفع کامل تحریم‌ها، پنج درصد در سال ۹۵ رشد خواهد کرد. این تارنما همچنین در گزارشی پیرامون نتایج اقتصادی لغو تحریم‌های هسته‌ای علیه ایران پس از اجرائی‌شدن برجام نوشت: پس از اینکه تحریم‌های هسته‌ای برداشته شوند و حدود ۳۰۰ شخصیت حقیقی و حقوقی از فهرست تحریم‌های اتحادیه اروپا کنار گذاشته شوند، تحولات مهمی در اقتصاد ایران رخ خواهد داد. تارنمای انگلیسی بی‌بی‌سی در ادامه گزارش خود افزود: برداشته‌شدن تحریم‌های انرژی درآمد نفتی ایران را در قیمت‌های فعلی، در سال آینده به ۱۰میلیارد دلار افزایش می‌دهد. بانک مرکزی ایران اعلام کرده است که برداشته‌شدن تحریم‌های بانکی باعث رفع انسداد ۳۰میلیارد دلار دارایی مسدودشده ایران در حساب‌های بانک‌های جهانی می‌شود. خزانه‌داری آمریکا این رقم را ۵۰میلیارد دلار تخمین زده است.

هم‌زمان با آغاز لغو تحریم‌ها

مذاکرات نفتی ایران با سوئیس و نروژ آغاز شد

● **ایسنا:** هم‌زمان با آغاز لغو تحریم‌های نفتی، یک مقام مسئول در پژوهشگاه صنعت نفت اعلام کرد: دور جدید مذاکرات با دو شرکت نفتی نروژی و سوئیسی-آلمانی به‌منظور انتقال دانش نوین حفاری و هوشمندسازی شیرهای کنترل درون‌چاهی نفت آغاز شد. محمد کرامتی با اشاره به برنامه‌های کلان شرکت ملی نفت ایران به‌منظور توسعه یکپارچه و فناورانه مخازن نفت کشور در دوران پساتحریم، گفت: بر این اساس مذاکره با دو شرکت بین‌المللی در حوزه هوشمندسازی مخازن نفتی آغاز شده است. رئیس پژوهشکده مطالعات مخازن و توسعه میدان پژوهشگاه صنعت نفت با بیان اینکه مذاکراتی با دو شرکت سوئیسی و نروژی آغاز شده است، تصریح کرد: یکی از این شرکت‌ها، یک شرکت سوئیسی-آلمانی بوده که در ساخت تجهیزات هوشمند شیرهای کنترل درون‌چاهی (ICV) دارای تجربه بین‌المللی و جهانی است.

در پی لغو تحریم‌ها

شرکت‌های ساختمانی کره‌ای به ایران می‌آیند

● **ایسنا:** خبرگزاری دولتی یونهاپ با اشاره به برداشته‌شدن تحریم‌های اقتصادی علیه تهران، از تلاش شرکت‌های کره‌جنوبی برای یافتن فرصت‌های تجاری در ایران خبر داد. یونهاپ در این گزارش به نظرسنجی اخیر آژانس توسعه تجارت کره از ۵۲۱ شرکت ایرانی اشاره کرده که طبق آن، ۹۰ درصد از شرکت‌کنندگان گفته‌اند قصد دارند پس از برداشته‌شدن تحریم‌ها با درنظرگرفتن قیمت منطقی و کیفیت محصول، تجارت با شرکت‌های کره‌ای را گسترش دهند. شرکت‌های ساختمانی کره‌جنوبی در دهه‌های گذشته قراردادهایی به ارزش ۱۲میلیارد دلار با ایران امضا کردند اما از سال ۲۰۰۹ به دلیل تحریم‌های اقتصادی، قراردادهای معدودی امضا شده است.

چراغ سبز روسیه برای کمک به افزایش قیمت نفت

● **تسنیم:** شرکت دولتی خط لوله ترانس نفت روسیه گفت: شرکت‌های نفتی روسیه ممکن است صادرات نفت خود را در سال ۲۰۱۶ به میزان ۶.۴ درصد برابر با ۴۵۰ هزار بشکه در روز کاهش دهند. به گزارش پایگاه خبری مارکت واچ، درحالی‌که همه نگران تبعات لغو تحریم‌های ایران بر بازار نفت هستند، ممکن است یک ناجی غیرمنتظره برای بازار نفت وجود داشته باشد و آن روسیه است. به گفته اوله هانسن، رئیس بخش استراتژی کالایی ساکسو بانک، روسیه نه‌تنها نگفته که در آستانه کاهش تولید قرار دارد، بلکه این کشور ممکن است مجموعه‌ای از واکنش‌ها را به کاهش تولید از سوی دیگر تولیدکنندگان نشان دهد. این ارزیابی از سوی وی پس از آن صورت گرفته که شرکت دولتی خط لوله ترانس نفت روسیه گفته شرکت‌های نفتی روسیه ممکن است صادرات نفت خود را در سال ۲۰۱۶ به میزان ۶.۴ درصد کاهش دهند.